

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Αθήνα, 24 / 11 /2015

Αριθμ. Πρωτ. : 355

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

ΠΡΟΣ: Προϊστάμενο Εισαγγελίας
Πρωτοδικών Αθηνών
Πρωτοδικείο Αθηνών
Πρώην Σχολή Ευελπίδων
TK 101 67 ΑΘΗΝΑ

Ταχ. Δ/νση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Πληροφορίες : Δώρα Ιωάννου
Τηλέφωνο : 2132161004
Fax : 210-5221963
E - mail : dioannou@moh.gov.gr

ΘΕΜΑ: «Υπόθεση ακούσιας εξέτασης Τ. Μ.»

ΣΧΕΤ.: Η από 4-11-2015 αναφορά της κας Τ. Μ. προς την Ειδική Επιτροπή.

Αξιότιμε κύριε Εισαγγελέα,

Η Ειδική Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά το άρθρ. 2 Ν. 2716/1999 για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές, δέχτηκε αναφορά – καταγγελία της κυρίας Τ. Μ. του Γ., σχετικά με την έκδοση σε βάρος της εισαγγελικής παραγγελίας για ακούσια εξέταση σε δημόσιο ψυχιατρείο.

Ι. Από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Ειδικής Επιτροπής προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σε βάρος της κυρίας Τ. Μ. εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 44782/28-09-2015 εισαγγελική παραγγελία του εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών (...) για την ακούσια εξέτασή της.

Η φερόμενη ως ασθενής κυρία Τ. Μ. ευθύς μόλις πληροφορήθηκε την ως άνω εισαγγελική παραγγελία εξετάσθηκε οικειοθελώς αρχικά στις 29-09-2015 από ιδιώτη ιατρό ψυχίατρο και στη συνέχεια στις 11-10-2015 στο Ψυχιατρικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου «Κωνσταντοπούλειο» και στις 12-10-2015 στο Ψυχιατρικό Τμήμα του Γ.Ν.Α. «Γεννηματάς» και στο Ψ.Ν.Α. «Δρομοκαΐτειο».

Με την από 20-10-2015 αίτησή της προς τον εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, η οποία συνοδευόταν από τις τέσσερις προαναφερόμενες ιατρικές γνωματεύσεις, οι οποίες αναφέρουν συγκεκριμένα πως «δεν εντοπίστηκαν συμπτώματα ψυχιατρικής νόσου», «δεν προκύπτει καμία ψυχοπαθολογία», «δεν πάσχει από καμία ψυχική διαταραχή», και για τους λόγους που αναφέρει στην ως άνω αίτησή της και οι οποίοι

αναφέρονται, συνοπτικά, σε περιουσιακές διαφορές με τη δικηγόρο θυγατέρα της, ζήτησε την ανάκληση της ως άνω υπ' αριθμ. 44782/28-09-2015 εισαγγελικής παραγγελίας καθώς και τη λήψη αντιγράφων των εγγράφων της εισαγγελικής παραγγελίας, με σκοπό να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά της.

Η ανωτέρω αίτησή της κυρίας Τ. Μ. απορρίφθηκε από την αρμόδια εισαγγελέα (...) στις 20-10-2015 με το σκεπτικό, πως «Απορρίπτει αίτημα ανάκλησης' να εξετασθεί από δυο ψυχιάτρους του Δημοσίου καθόσον απειλούνται πράξεις βίας». Μέχρι σήμερα η ως άνω εισαγγελική παραγγελία δεν έχει εκτελεσθεί, ωστόσο παραμένει στο αρμόδιο αστυνομικό τμήμα προς εκτέλεση.

II. Σύμφωνα με το άρθρ. 96 παρ. 1 Ν. 2071/1992 «Την ακούσια νοσηλεία του φερομένου στην αίτηση ως ασθενή, μπορούν να ζητήσουν ο σύζυγός του ή συγγενής σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή συγγενής εκ πλαγίου μέχρι και το δεύτερο βαθμό ή όποιος έχει την επιμέλεια του προσώπου του ή ο επίτροπος του δικαστικά απαγορευμένου. Εάν δεν υπάρχει κανένα από τα πρόσωπα αυτά, σε επείγουσα περίπτωση, την ακούσια νοσηλεία μπορεί να ζητήσει και αυτεπάγγελτα ο εισαγγελέας πρωτοδικών του τόπου κατοικίας ή διαμονής του ασθενή.» Αν αντίθετα υπάρχουν τέτοια πρόσωπα τότε ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών δεν μπορεί να κινήσει τη διαδικασία ακούσιας νοσηλείας και αν το πράξει, όπως ήδη έχει κριθεί νομολογιακά (ΕφΠατρ 604/2007 ΑχΝομ 2008 σ. 235 και ΝΟΜΟΣ), η αίτησή του απορρίπτεται ως μη νόμιμη.

Στην παρ. 5, του ίδιου άρθρου 96 του Ν. 2071/1992 σχετικά με την ακούσια εξέταση αναφέρεται ότι «στην περίπτωση που τη διαδικασία κινεί αυτεπάγγελτα ο εισαγγελέας ή που στην αίτηση αναφέρεται ότι ήταν ανέφικτη η εξέταση του ασθενή, λόγω άρνησής του να εξετασθεί, ο εισαγγελέας πρωτοδικών δικαιούται να διατάξει τη μεταφορά του ασθενή για εξέταση και σύνταξη των γνωματεύσεων, σε δημόσια ψυχολογική κλινική.». Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση της ανωτέρω διάταξης ισχύουν όσα προαναφέρθηκαν σχετικά με την ύπαρξη οικογένειας, η δε δεύτερη προϋπόθεση της ίδιας διάταξης έπαψε να ισχύει με την προσκόμιση των ιατρικών γνωματεύσεων μετά της αιτήσεως ανάκλησης.

Τέλος, σύμφωνα με την Γνωμοδότηση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου [Η. Σπυρόπουλου] 19/1996 ΠοινΧρον 1996, σ. 1343, «VII. Τέλος επιβάλλεται να τηρείται στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών α) ιδιαίτερο Αρχείο με φακέλους κατά ασθενή, β) βιβλίο ασθενών, στο οποίο καταχωρούνται οι ασθενείς κατά τη σειρά περιελεύσεως των σχετικών δικαιολογητικών στην Εισαγγελία και έναντι του ονόματος κάθε ασθενούς θα καταχωρούνται η εισαγγελική πράξη για την ακούσια νοσηλεία, η σχετική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, αλλά και η τυχόν του Εφετείου, το έγγραφο της Μ.Ψ.Υ. περί διακοπής της νοσηλείας του, καθώς και τα έγγραφα και οι δικαστικές αποφάσεις για την συνέχιση ή διακοπή της νοσηλείας του και γ) αλφαβητικό ευρετήριο στο οποίο θα καταχωρούνται οι ασθενείς για να ανευρίσκεται με ευχέρεια το όνομά τους στο παραπάνω βιβλίο ασθενών.»

III. Από τα παραπάνω, δηλ. ιδίως την αντιπαραβολή των καταγγελλομένων και των κατά νόμον ισχυόντων, γεννώνται αμφιβολίες, ως προς την προστασία των δικαιωμάτων της φερόμενης ως ασθενούς κυρίας Τ. Μ., σε τρία ειδικότερα σημεία:

α. Πώς παρηγγέλθη αυτεπαγγέλτως η ακούσια εξέταση της κυρίας Τ. Μ., αφού αυτή και οικογένεια διαθέτει και περίπτωση επείγοντος δεν συνέτρεχε;

β. Πώς δικαιολογείται η απόρριψη της αίτησης ανάκλησης και η συνέχιση διατήρησης σε ισχύ της εισαγγελικής παραγγελίας για χρονικό διάστημα περίπου δυο μηνών, καθόσον με την αίτηση ανάκλησης προσκομίσθηκαν ιατρικές γνωματεύσεις δημόσιων νοσοκομείων, που βεβαιώνουν την απουσία ψυχικής πάθησης;

γ. Πώς αντιμετωπίστηκε και απορρίφθηκε σιωπηρώς το αίτημα της άμεσα ενδιαφερομένης και έχουσας άμεσο έννομο συμφέρον για πρόσβαση στο φάκελό της και τη χορήγηση στοιχείων σχετικά με την ακούσια εξέταση της;

Σύμφωνα με τα παραπάνω, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε επί του θέματος. Σημειώνουμε εδώ, κύριε Προϊστάμενε, τη σημασία του θέματος, δοθέντος ότι η χώρα μας έχει καταδικαστεί προσφάτως δύο φορές από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παρεμφερείς υποθέσεις (υποθ. *Βενιός κατά Ελλάδος*, 2011 και *Καραμανώφ κατά Ελλάδος*, 2011).

Για κάθε παραπέρα πληροφορία, θα είμαστε στη διάθεσή σας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας, κ. Ανδρέα Ξανθό
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
3. Δ/νση Ψυχικής Υγείας
4. Δ/νση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας
- Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων Ασθενών

Για την Ειδική Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

ΒΛΑΣΗΣ ΤΟΜΑΡΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. κ. Υπουργό Δικαιοσύνης
2. Κα Τ. Μ.
....., Αθήνα